

THE SEXY JOB IN THE NEXT TEN YEARS... (DUTCH VERSION)

"I keep saying the sexy job in the next ten years will be statisticians..."

Deze uitspraak van Hal Varian, professor in de economie aan de Berkeley-universiteit en hoofd economist bij Google, heeft veel aandacht gekregen in de rubriek 'Werk' van de Engelstalige kranten van de laatste maanden (1). Waarom wordt statistiek - vaak bekeken met afschrikking door sommige gebruikers en met een zekere minachting door sommige wiskundigen - nu ineens het "up and coming sexy mathematics field" van de komende jaren?

Laat ons het woord geven aan Hal Varian: *"De bekwaamheid om een verzameling gegevens te op te nemen, om er informatie uit te halen, om die te visualiseren, te analyseren en over te brengen...dit talent zal van onschatbare waarde zijn in de komende jaren"*. Employment 4 Students, een Britse website voor werkaanbiedingen en stages besloot, op 21 augustus jongstleden, dat *"statistiek wel eens het meest opwindende en meest innoverende domein van vandaag zou kunnen zijn"*. *"De statistici zijn goed bezig om het vroegere imago van bizarre mengeling van cijfers om te zetten in dat van een beroep dat sexy en cool is"*

De professionele activiteit van een statisticus van vandaag is inderdaad verrassend divers. Sommigen analyseren satellietbeelden over pollutie en ontbossing, anderen buigen zich over tijdreeksen van klimaatgegevens om de opwarming van de aarde te bestuderen, nog anderen werken samen met genetici om het genoom te ontcijferen, met radiologen om medische scanbeelden te analyseren, met seismologen om onderaardse bewegingen, tsunami's en vulkaanuitbarstingen te voorspellen, met archeologen om classificatie te maken van potscherven... De farmaceutische laboratoria en medische onderzoekscentra zijn dik bevolkt met biostatistici, de centrale banken met econometrici, de nationale instituten met specialisten in steekproefneming. Een gevolg is dat de Jobs Rated Almanac 2009 vorige lente als winnende tiercé binnen de wiskundeberoepen aangaf: wiskundige, actuaris en statisticus. Statistici zijn zeer gegeerd door werkgevers: geen gouden handdruk, geen extravagante bonus, maar wel creatief, gevarieerd en gelukkigmakend.

België, in gespreide slagorde

Is België in staat om op deze evolutie op de arbeidsmarkt in te spelen met de gepaste opleiding? De universiteiten reageren verschillend. De specifieke

interfacultaire aard van de statistiek kan voor haar ontwikkeling en zelfs voor haar overleving problematisch zijn binnen de traditionele facultaire structuren. Beschouw een denkbeeldig voorbeeld. Een departement, dat afhangt van een faculteit A en een ander dat behoort tot een faculteit B, zijn allebei bewust van de dwingende nood om een gevorderde cursus statistiek in te richten om hun studenten de meest recente technieken aan te leren in verband met hun discipline. Afzonderlijk volstaat dit niet om een voltijdse positie te creëren. Vacatures lopen bovendien niet synchroon aan beide faculteiten. Een typisch scenario is dan dat faculteit A een professor vraagt om het nieuwe vak statistiek op te nemen in haar of zijn opdracht. Faculteit B doet hetzelfde en er wordt geen nieuwe statisticus aangeworven. Om dit type van scenario te vermijden moeten de universitaire overheden bewuste beleidskeuzes maken.

In de Franstalige gemeenschap heeft de UCL haar keuze reeds gemaakt door vijftien jaar geleden een Institut de Statistique op te richten met een goede internationale reputatie. In Vlaanderen is de pioniersrol voor de Universiteit Hasselt die ruim twintig jaar geleden met groot succes geïnvesteerd heeft in het domein van de biostatistiek. De K.U.Leuven en de Universiteit Gent zijn later gevolgd. Andere instellingen hebben vreemd genoeg omgekeerde keuzes gemaakt: de ULB heeft recent haar Institut de Statistique afgebouwd dat reeds bestond sinds 1952 en een pioniersrol vervulde in de academische wereld.

Nochtans gaat België niet onopgemerkt voorbij in de internationale scène van de statistiek. De American Statistical Association kent sedert 2001 jaarlijks een prijs toe. Twee van de negen tot nu toe bekroonde laureaten zijn Belgisch: een uit KUL en een uit ULB. De Société Française de Statistique kent om de drie jaar een prijs toe voor de beste thesis aan een Franstalige universiteit. Van de vijf tot nu toe bekroonde werken komen er twee uit België (UCL en ULB). Op gebied van 'bruto' wetenschappelijke productie wordt het podium stevig bezet door de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk. Toch bekleed het kleine land België als veertiende een mooie ereplaats (noteer nochtans de zesde plaats van Nederland). Indien echter een vergelijking gemaakt wordt per 'auteur' (auteur betekent dat men over een periode van tien jaar minstens één pagina gepubliceerd heeft in de top tien van tijdschriften), dan komen we merkwaardigerwijze op de tweede plaats in de wereld, met de Verenigde Staten op de derde en Nederland op de vijftiende plaats.

Deze zilveren medaille betekent dat onze navorsers in de statistiek tot de meest gekwalificeerde en meest productieve van de wereld behoren. We mogen echter niet te snel in zelfgenoegzaamheid vervallen. De onderlinge vergelijking in deze rangschikking legt inderdaad de vinger op de zere plek: indien wij uitmunten dan is het dank zij de kwaliteit, de toewijding en de verdubbelde inspanningen van onze docenten en navorsers, alle onderomkaderingen ten spijt. België telt slechts 7,8 auteurs per miljoen inwoners. Ter vergelijking: in de Verenigde Staten is dit 18,1; in Nederland 22,1; in Canda 27,5; in Australië 29,2. Alleen al in Ontario, met 12,5 miljoen inwoners, zijn er 401 auteurs in de statistiek. Dit is 32,1 per miljoen inwoners – vijfmaal zoveel als in België.

We leven in een tijd waarin voortdurend gehamerd wordt op het groot belang van de kenniseconomie en de hoogdringendheid om te investeren in de beroepen van de toekomst, om onze sterke kanten te exploiteren en om de vroegere braindrain naar het buitenland om te keren. Hopelijk zullen de academische overheden hierop alert reageren om aan de statistiek een belangrijke plaats te geven als sexy job van de komende tien jaren. Hopelijk worden onze rectoren en faculteitsdekanen niet afgeschrikt door dit adjectief.

(1) "Want a sexy job? Pundits say look at statistics!" titelde de Chronicle Herald van 10 augustus. En de zeer repectabele New York Times van 6 augustus 2009 aarzelde niet om dit in vette letters te bevestigen "For today's graduate, just one word: Statistics"